

K ๔๔๒๐๒๒๐๒ : สาขาวิชาภาษาไทย

คำสำคัญ : เวสสันดรชาดก / วรรณกรรมพุทธศาสนา

ธัญพงศ์ จอมพารา : การศึกษาลิลิตมหาชาติ (THE STUDY OF THE LILIT – MAHAJATI) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ผศ. ดร. มณีปิ่น พรหมสุทธิรักษ์. ๓๑๔ หน้า.
ISBN ๙๗๔ – ๔๖๔ – ๙๔๒ - ๙

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาลิลิตมหาชาติใน ๒ ประเด็น คือ ประการแรกศึกษากลวิธีการแปลแต่งของเรื่อง ประการที่สองคือศึกษาด้านคุณค่าของเรื่อง

ผู้วิจัยแบ่งการศึกษาลิลิตมหาชาติออกเป็น ๕ บท คือ บทที่ ๑ บทนำ กล่าวถึงจุดมุ่งหมายขอบเขตและวิธีการวิจัย บทที่ ๒ กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของชาดก และรายละเอียดของลิลิตมหาชาติ ทั้ง ด้านที่มา กวีผู้แต่ง วัตถุประสงค์ในการแต่ง และฉันทลักษณ์ ที่ใช้แต่ง บทที่ ๓ เป็นการศึกษากลวิธีการแปลแต่ง โดยเปรียบเทียบเนื้อเรื่องของลิลิตมหาชาติกับอรรถกถาเวสสันดรชาดก บทที่ ๔ เป็นการศึกษาคุณค่าในลิลิตมหาชาติ และบทที่ ๕ เป็นบทสรุป

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการให้แปลแต่งลิลิตมหาชาติเพื่อให้เป็นวรรณคดีมหาชาติประจำรัชกาล และสันนิษฐานว่าแต่งสำเร็จเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๑๕ มีกวี ๘ ท่านร่วมกันแต่ง กลวิธีการแปลแต่งพบว่ามี ๔ แบบคือ การเติมเหตุการณ์ การตัดเหตุการณ์ การเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของเรื่อง และการขยายรายละเอียดของเรื่อง ผลการศึกษาเปรียบเทียบพบว่าลิลิตมหาชาติมีเนื้อเรื่องตามอรรถกถาเวสสันดรชาดกเป็นส่วนใหญ่ อีกทั้งยังมีเนื้อเรื่องบางส่วนที่เหมือนกับวรรณคดีเรื่องเวสสันดรตำนานอื่นๆ คือ มหาชาติคำหลวง กาพย์มหาชาติ ร่ายยาวมหาเวสสันดรชาดก ด้านคุณค่าของลิลิตมหาชาติมีทั้งคุณค่าด้านวรรณศิลป์และสังคม ด้านวรรณศิลป์เกิดจากการใช้คำและโวหารแบบต่างๆ ส่วนคุณค่าด้านสังคมเกิดจากการที่กวีแสดงให้เห็นถึงสภาพสังคมไทย โดยเฉพาะพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวในการพัฒนาประเทศหลายด้าน

K ๔๔๗๐๗๗๐๗: MAJOR: THAI

KEY WORD: VESSANTARAJATAKA / BUDDHIST LITERATURE

THANYAPHONG CHOMPHARA: THE STUDY OF THE LILIT - MAHAJATI.

THESIS ADVISOR: ASST. PROF. MANEEPIN PHROMSUTHIRAK, Ph.D. ๓๑๔ pp.

ISBN ๙๗๔ - ๔๖๔ - ๙๔๗ - ๙

This thesis aims to study the Lilit - Mahajati with two principle objectives, the methods of translation composition and the value of the story.

The thesis is divided into 5 chapters, the first is an introduction consisting of the objectives, scope and methodology of the research. The second includes the source, poets and their aims, together with the meters of the text. The third is the study of methods of the translation composition of the content in comparison with the Vessantarajataka Commentary. The forth is the study of the values of the text and the last chapter is the conclusion.

The result of the study is that it was king Rama V who had eight poets compose the text to be the Mahajati of his reign. It is assumed that the text was completed in 1876. The translation composition methods are interpolation, addition, changing, and amplification of the content. It is found that the content of the Lilit - Mahajati mostly agrees with the commentary. However some parts seem to be influenced by other Thai versions, such as the Mahachatkamluang, of the Ayuttaya period. There are two values found in the text – aesthetics and social. The former is caused by the use of words, and figures of speech, the latter by the refection of Thai society, especially the country modernization by king Rama V.